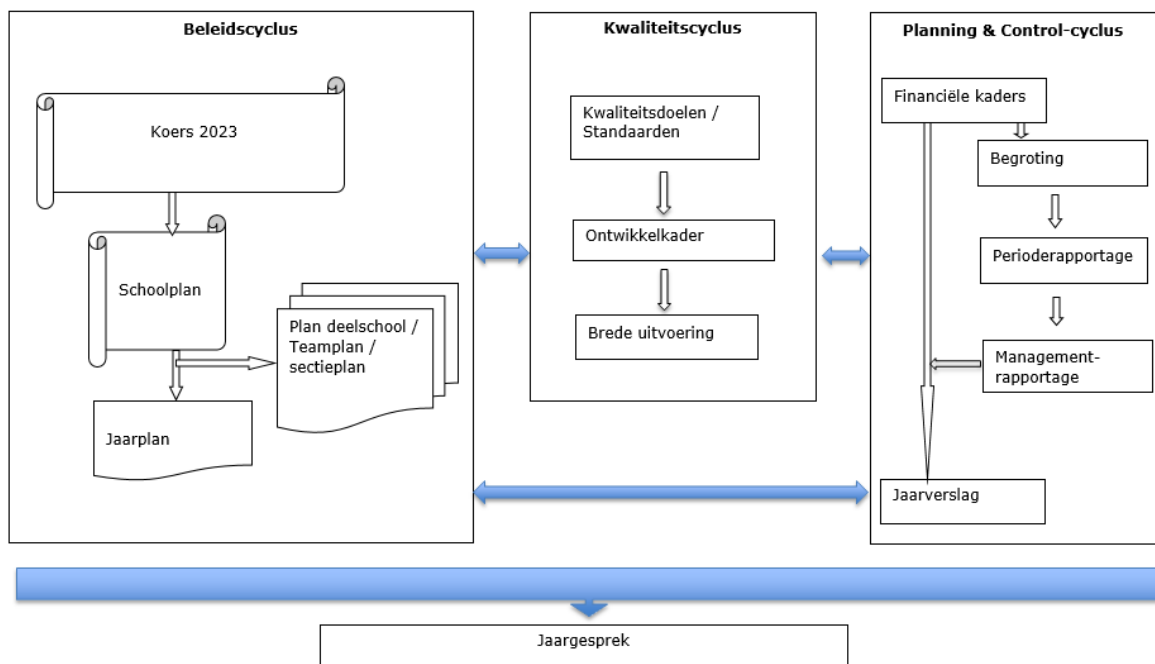

notitie **Onze cycli**

Inkadering vanuit strategie en besturingsfilosofie

De visie en strategie van de vereniging is vastgelegd in [Koers 2023](#). Koers 2023 gaat uit van gedeelde waarden, visie en uitgangspunten (convergentie) en ruimte voor maatwerk voor scholen in hun eigen situatie en met hun eigen mogelijkheden (divergentie).

Juist dit samenspel van convergentie en divergentie is de basis voor kwaliteit. Het onderwijsproces leent zich niet voor standaardisatie. Alle leerlingen zijn verschillend en uniek. Onze professionals zijn ons belangrijkste kapitaal. Van hen verwachten we maatwerk, zij krijgen hiervoor vertrouwen en ruimte. Gedeelde waarden vormen de basis voor hun handelen. De basis en het proces moeten op orde zijn, daarvoor hanteren we minimum standaarden en werken we aan een sterke kwaliteitscultuur. Binnen de beleidscyclus vindt de vertaling van ambities plaats van vereniging, naar school, naar deelschool, team/sectie en mens. Binnen de planning & controlcyclus wordt deze vertaling uitgewerkt en verantwoord. Binnen de kwaliteitscyclus wordt doorlopend gewerkt aan kwaliteitsontwikkeling in de volle breedte ten dienste van onze ambities en passend bij onze kwaliteitsstandaarden en wettelijke normen. Hieronder worden deze cycli schematisch weergegeven. In deze notitie worden de cycli verder toegelicht.

notitie

De beleidscyclus

Om 'goed onderwijs' te kunnen bieden, en elkaar daar scherp op te houden, moet je bepaald hebben wat goed onderwijs is. Vanuit die behoefte heeft Ons Middelbaar Onderwijs Koers ontwikkeld.

Alle scholen van Ons Middelbaar Onderwijs zijn anders. Scholen hebben een eigen visie op onderwijs: een visie die past bij de populatie, de omgeving, de geboden opleidingen en het onderwijsconcept. De visie van de school is uitgewerkt in het schoolplan. De Koers van OMO komt terug in de schoolplannen. Koers is immers het gedeelde kompas van de vereniging. Hoe de school vorm wil geven aan Koers is aan de school. Evenals de elementen die daarnaast, vanuit de eigen visie, toegevoegd zullen worden in het schoolplan. Bij Koers 2023 is een Koerswijzer opgesteld. Deze Koerswijzer biedt scholen, raad van bestuur en het OMO bureau een houvast bij het vertalen van de ambities uit Koers 2023 in het eigen schoolplan, de beleidsagenda van de vereniging en het bureauplan. Langs 7 pijlers worden de bestemming en ambities uit Koers 2023 weergegeven. De centrale vragen helpen bij het voeren van de dialoog en het vertalen van de ambities. De Koerswijzer fungeert als 'toetskader' bij het beoordelen van schoolplannen. Voor het proces van totstandkoming van een schoolplan is een procedure vastgesteld.

De kwaliteitscyclus

Alle activiteiten en instrumenten in het kader van kwaliteitsontwikkeling en verantwoording moeten zinvol zijn, ruimte bieden voor maatwerk en ontwikkelingsgericht zijn. Resultaten en de ontwikkeling staan centraal. Een beperkt aantal basisafspraken borgt het voldoen aan de minimumeisen voor kwaliteit in onderwijs en bedrijfsvoering. Deze basisafspraken komen voort uit wettelijke eisen en een beperkt aantal afspraken op verenigingsniveau.

Het ontwikkelkader geeft aan hoe Ons Middelbaar Onderwijs werkt aan kwaliteitsontwikkeling. In het ontwikkelkader zijn verschillende kwaliteitspijlers en (concept) bouwstenen en centrale vragen opgenomen. Het is hiermee een dialoog-, analyse- en verantwoordingsinstrument. In het ontwikkelkader komen dezelfde 7 pijlers terug als in de koerswijzer.

Het ontwikkelkader vormt voor iedere school een handreiking waarlangs gekeken kan worden naar de eigen kwaliteitsontwikkeling passend bij de ambities van de eigen school.

Ten behoeve van de continue dialoog over kwaliteitsontwikkeling in de school en de verantwoording over deze ontwikkeling vanuit de school zijn er diverse instrumenten en datasets waarmee de kwaliteitsontwikkeling in beeld gebracht kan worden. Te noemen zijn brede onderwijsresultaten, leerling-, ouder- en medewerkertevredenheid, financiële en personele kengetallen. De verantwoordelijkheid voor deze data ligt bij de school. Informatie op zichzelf is als sturingsmiddel te mager. Vooral de duiding van informatie maakt de informatie waardevol. Doorlopende kwaliteitsontwikkeling houdt ook in dat de school niet wacht met het signaleren en bespreken van risico's tot formele verantwoordingsmomenten.

notitie *De planning & controlcyclus*

Binnen de planning & controlcyclus vindt de financiële vertaling en uitwerking van verenigings- en schoolbeleid plaats.

In de financiële kaders worden de beschikbare budgetten verdeeld. Per school en verenigingsbedrijf wordt inzicht verschaft in de beschikbare budgetten op het huidige moment en de komende kalenderjaren. Over het algemeen zijn er jaarlijks 3 bijstellingsmomenten. Tevens kunnen andere ontwikkelingen gedurende het jaar aanleiding zijn om de financiële kaders ook op andere momenten in het jaar te actualiseren.

Binnen de financiële kaders stellen de scholen een meerjarenbegroting op. De begroting is het document waarmee de schoolleiding vooraf afspraken vastlegt over de financiële consequenties van het te voeren beleid en de aanwending van de beschikbare budgetten voor de komende vijf kalenderjaren. De meerjaren strategische personeelsplanning van de school vormt de basis voor de personele begroting. De begroting biedt ruimte om op eigen wijze de ambities en doelstellingen toe te lichten. De technische financiële vertaling is zoveel mogelijk gestandaardiseerd.

Zodra de begroting is goedgekeurd door de raad van bestuur, krijgt deze een taakstellend karakter en vormt hiermee het kader waarbinnen het schoolmanagement (financieel) kan handelen. Het management legt over de uitvoering van de begroting verantwoording af aan de raad van bestuur. Dit gebeurt zowel tussentijds (perioderapportages) als achteraf (managementverslag).

In het jaarverslag van de vereniging wordt verantwoording, zowel financieel als beleidsmatig, afgelegd over het afgelopen jaar. Het jaarverslag is zowel een formeel verantwoordingsdocument als een document waarmee richting belanghebbenden gecommuniceerd wordt.

Het Jaargesprek

In het jaargesprek wordt stilgestaan bij de onderwijsontwikkeling van de school en aandachtspunten vanuit de beleids-, kwaliteits- en planning & controlcyclus.

Het doel van het jaargesprek is tweeledig:

1. De schoolleider legt in het formele deel verantwoording af aan de raad van bestuur over het afgelopen jaar.
2. De school presenteert in een informeel deel een aantal ontwikkelingen/projecten aan de raad van bestuur. De vorm alsmede de delegatie vanuit de school is aan de school.

De jaargesprekken worden verdeeld over het jaar en zijn dus niet zozeer gekoppeld aan het managementverslag of de begroting. Bij het jaargesprek wordt gebruik gemaakt van actuele informatie.

De agenda wordt opgesteld langs de 7 kwaliteitspijlers uit het ontwikkelkader. Voor de agenda van het jaargesprek is een format opgesteld met zowel vaste agendapunten als agendapunten die door de school zijn aangedragen.

Voorafgaand aan het jaargesprek vindt op de school een voorbereidingsgesprek plaats om input te krijgen voor de agenda en om de onderliggende documenten van het jaargesprek door de schoolleider te laten valideren. Ten behoeve van het

notitie

voorbereidingsgesprek verzamelt het OMO bureau een set met actuele data op de verschillende pijlers. Deze data worden voorzien van een analyse. In het voorbereidingsgesprek worden deze data door de schoolleider gevalideerd en wordt een selectie gemaakt ten behoeve van het jaargesprek. Daar waar relevant, wordt de data door de schoolleider voorzien van een toelichting of duiding.

Ten behoeve van het jaargesprek stelt de schoolleider tevens een kort portret op waarbij, vanuit het ontwikkelkader, ingegaan wordt op:

- de voortgang van het schoolplan (vanuit pijler 1: gedeelde visie)
- het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren (vanuit pijler 3: goed onderwijs)
- de kwaliteitsontwikkeling op minimaal 2 andere pijlers naar keuze

Van het formele deel van het jaargesprek wordt een verslag gemaakt, welke (na overleg met de schoolleider) ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de raad van bestuur.

Vanuit de presentaties in het informele deel wordt kennisdeling tussen scholen actief gestimuleerd.

Kwaliteitsontwikkeling op verenigingsniveau

Het consolideren van de kwaliteitsontwikkeling vanuit 33 scholen is niet mogelijk en wenselijk. Wel is het mogelijk om periodiek data te verzamelen en vanuit meta-analyses ontwikkelingen te destilleren. Hiertoe wordt jaarlijks een beleidsagenda/jaarkalender opgesteld waarlangs informatie en ontwikkelingen op verenigingsniveau vanuit de 3 cycli gedeeld en besproken worden binnen en tussen de geledingen van onze vereniging.

Toezicht en verantwoording

Het samenspel van intern en extern toezicht vormt de borging voor het bestuurlijk handelen en heeft betrekking op de verschillende cycli.

Accountant

Ten aanzien van de planning & controlcyclus heeft de accountant een toezichthoudende rol. De rechtmatigheid en doelmatigheid worden door de accountant beoordeeld conform de vereisten van het accountantsprotocol. Het accountantsprotocol is de schakel tussen enerzijds de wet- en regelgeving en anderzijds de uit te voeren werkzaamheden door de accountant. De bevindingen worden gedeeld met de raad van toezicht en worden besproken in de auditcommissie.

Onderwijsinspectie

Ten aanzien van de kwaliteitscyclus heeft de onderwijsinspectie een toezichthoudende rol. De inspectie werkt hierbij conform het toezichtkader waarbij de volgende hoofdaspecten gelden:

1. Waarborg: basiskwaliteit - Onveranderd is dat de inspectie de basiskwaliteit van onderwijs in Nederland blijft waarborgen.
2. Stimuleren tot beter - actief bijdragen aan een verbetercultuur binnen besturen en scholen, en hen stimuleren de onderwijskwaliteit op een hoger plan te brengen.
3. Eenduidig toezicht en op maat - In het toezicht wordt zoveel mogelijk aangesloten op de eigen ambities van bestuur en school. Het schoolplan vervult daarin een spilfunctie.

notitie

4. Aansluiten bij verantwoordelijkheid bestuur - Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor de kwaliteit en de continuïteit van het onderwijs. Daarom komen bestuur en scholen in het vernieuwde toezicht samen in beeld.

Tijdens het vierjaarlijks onderzoek wordt onderzoek gedaan op twee niveaus:

- op het niveau van het bestuur: de kwaliteitszorg en het financieel beheer
- op het niveau van de scholen: verificatieonderzoek/schoolbezoek, kwaliteitsonderzoek bij risicoscholen, en op verzoek van het bestuur of school een onderzoek naar goede scholen.

In het vierjaarlijks onderzoek bij besturen en scholen staan de volgende vragen centraal:

1. Is er voldoende zicht op de onderwijskwaliteit en wordt er gestuurd op verbetering van de onderwijskwaliteit?
2. Is er een professionele kwaliteitscultuur en functioneert het transparant en integer?
3. Wordt er actief gecommuniceerd over de eigen prestaties en ontwikkelingen van het bestuur en die van zijn scholen?
4. Is het financieel beheer deugdelijk?

Passend bij de besturingsfilosofie wordt de kwaliteitsontwikkeling van de scholen niet geconsolideerd. De 3 cycli vormen de borging van onze professionele kwaliteitscultuur en daarmee de belangrijkste bron voor het onderzoek van de inspectie. De verschillende documenten uit deze cycli vormen de onderbouwing van de kwaliteitszorg en het financieel beheer. Het gesprek met de onderwijsinspectie wordt voorbereid en ingestoken vanuit de 7 koers-/kwaliteitspijlars.

Raad van toezicht en ledenraad

De raad van toezicht houdt integraal toezicht op het bestuurlijk handelen, hetgeen betekent dat de raad van toezicht alle aspecten en alle relevante belangen in overweging neemt. De raad van toezicht voert zijn taak uit conform de bepalingen in de statuten en het huishoudelijk reglement. Binnen de auditcommissie en de onderwijscommissie wordt, ter voorbereiding op de vergaderingen van de raad van toezicht, dieper ingegaan op actuele thema's en documenten. De ledenraad heeft als taak de controle en toezicht op het functioneren van de raad van toezicht en het goedkeuren van het jaarverslag en jaarrekening.

Tot slot

'Om jezelf te ontwikkelen heb je elkaar nodig. Je komt verder als je van en met elkaar leert en als je elkaar ruimte geeft om goed samen te leven.'

Dit is de rode draad in onze Koers en ook de rode draad in onze cycli. Het schrijven van plannen, het meten van resultaten en het afleggen van verantwoording mag nooit een doel op zich zijn. Onze cycli helpen ons doorlopend te ontwikkelen en deze ontwikkeling zichtbaar te maken.